

KOMMANDE PROGRAM

Söndagen den 2 oktober

Arbetsdag vid Limsjön.
Samling kl. 09.00 vid tornet.
Medtag fika!

Söndagen den 9 oktober

Årsmöte på Leksandshallens
cafeteria kl. 17.00

Söndagen den 6 november

Leksandshallens cafeteria kl. 17.00.
Frankrikeafton. Sommarens resa i
ord och bild.

Söndagen den 11 december

Bildafton på Kajen kl. 17.00.
då Ragnar Nyberg visar sina fina
bilder.

studieförbundet
Fritidsrörelsernas eget studieförbund

SparbanksLön

ett ekonomipaket i fyra delar

1 Sparbanks Konto	2 Sparbanks Kort
3 Sparbanks Giro	4 Sparbanks Reserv

**Leksands
Sparbank**

LEKSANDS TRYCKERI

Leksands Fågelklubb

INFORMATIONSBLAD Nr 2 1983

I BYGGNADSTANKAR

Inget jobb är för litet eller för stort.

BYGGNADSINGENJÖR
NILS SKOGLUND AB
LEKSAND Tel 123 00

Leksands
Fågelklubb

INFORMATIONSLAD

UTGIVEN AV LEKSANDS FÅGELKLUBB
=====

Ansvarig utgivare:

Staffan Müller, Sturollasgattu 3
793 00 LEKSAND. Tel 0247/13495

Redaktion:

Conny Hansson, Staffan Müller,
Kjell Leander och Ove Östberg.

Adressändringar:

Skriftligen till Kjell Wallberg,
Hagagatan 30, 793 00 Leksand.

TIDSKRIFTEN UTKOMMER MED 3-4 NUMMER/ÅR. MEDLEMMAR I LEKSANDS
FÅGELKLUBB ERHÅLLER SKRIFTEN GRATIS.

Medlemsavgiften för 1983

Vuxen 40 kr/år
Ungdom, stud. 20 "
Familjemedl. 20 "

Postgiro 438 26 34 - 6

Bankgiro 456 - 4373

INNEHÅLL:

Arbetsdag.....	4
Rovfågelinventering.....	5
Rovfågelstammarna i Leksand o landet..	7
Rovfågelräkning.....	8
Dags för holkbygge.....	10
Lokalgrupper i Insjön och Siljansnäs..	11
Rapport från frankrikeresan.....	13
Kommande program.....	32

OMSLAGSBILD: Ragnar Nyberg (se annons om bildafton)

ARBETSDAG VID LIMSJÖN

Vårens arbetsdag genomfördes i fint väder och utan att någon förtog sig.

Mannen på bilden här till höger ser ut att jobba, men det är fel. Bilden är arrangerad.

I höst däremot har vi mycket jobb att utföra på arbetsdagen den

2 OKTOBER

Den dagen måste du vika för att hjälpa till med att rensa den provyta som grävdes för några år sedan.

Tag med dig kratta och spade!

Vidare skall vi bygga en spång ut till tornet för att undvika den värsta "geggan" och vätan när det är högvatten.

Rolf Troëng har av Axel Bergqvist sågverk i Insjön erhållit ett stort parti plankor för ändamålet.

Vi tackar Axel Bergqvist AB hjärtligt för det fina bidraget till vår förening!

När du fryser om träna, drömmer om ett timmerhus och bränslepriserna ökar.....

NYHET!

**FASADBEKLÄDNAD MED
TIMMERHUS-UTSEENDE.**

Det enkla sättet att klä om ditt hus och dessutom få ett timmerhus! Samtidigt som Du monterar fasadtimmer så isolerar Du i valfri tjocklek. Knutarna i massivt timmer fästes på vårt patentsökta sätt. Lätt att göra. Inte dyrt.

**FORSGRENS
TIMMERHUS AB**

Låt oss visa ditt
FASADTIMMER-fasad på Din hus!
Du samlar in
Namn Adress Telefon

Årsmötet 1971-72 Norrunda. Tel. 0423 831 00

ROVFÅGELINVENTERING

På det föregående årsmötet beslöt vi att bredda verksamheten i fågelklubben att omfatta mer inventeringar och kontinuerliga studier av vissa arter. Som många andra föreningar startar vi upp med bl.a. rovfågeln. Det är också med tanken att vi genom att underlätta häckningen för våra hårt prövade rovfåglar och ugglor, som vi väljer just dessa arter.

Låt oss fastställa ett lokalt rovfågelprogram, som kanske kan leda till att vi så småningom kan sköja resultat av vårt arbete i form av ökade antal rovfågelhäckningar i vår kommun.

En inledande programförklaring kan tecknas så här:

1. Inventering

Med en riktig skattning av antalet rovfåglar i vår kommun ges en grund för kommande åtgärder.

- Inventering av häckningslokaler
- Inventering av jaktmarker
- Inventering av sträcklokaler

De biotoper som i olika sammanhang utnyttjas mest av rovfågeln bör i möjligaste mån bevaras i bästa tänkbara skick.

- Boplatser skall enligt redan gällande lagstiftning skyddas så tillvida att bosträd ej får avverkas och de närmaste omgivningarna lämnas ifred. Vidare kan man genom att upplysa enskilda människor som finns i närheten av ett känsligt område, öka skyddet av biotopen.
- Att skydda jaktmarker är betydligt svårare. Vad vi kan göra är att förmå markägare och andra berörda att agera för ett medvetet rovfågelskydd.
- De flyttande rovfågeln rör sig över vida områden och att agera för skydd av så stora arealer som det här är frågan om, är naturligtvis omöjligt. Däremot kan vi verka för att särskilt värdefulla områden, exempelvis Siljans och Dalälvens strandområden, Sjöbotten etc. bevaras i nuvarande skick.

Med hjälp av enkla metoder kan många gånger avgörande insatser till skydd för fågellivet göras.

- Holkuppsättning och tillvekrning av enkla rovfågelbon. I dag står många fina rovfågelbiotoper obebodda p.g.a. bristen på lämpliga bon och lokaler.

Fiskgjuse

3. Biotopförestärkn. forts.

Kungsörn

b) Genom exempelvis stödutfodring av de övervintrande örnarna, bevarandet av buskmarker, myrar och ängar, kan vi förbättra livsbetingelserna för örnar och hökar mfl. Kalkning av sjöar gagnar fiskgjusen.

Vi kan verka för att minska biocid-användning i jord- och skogsbruket. Detta kan på sikt gagna exempelvis smågnagarstammen och därmed gynna även rovfågeln.

Vidare kan en reglering av jakten på skogsfågel och hare leda till att bytesunderlaget för vissa rovfåglar förbättras.

ALLA MÅSTE HJÄLPAS AT!

Alla medlemmar i fågelklubben bör hjälpa till med detta arbete:

att snickra holkar är en relativt enkel syssla.

att rapportera rovfågelobservationer är lika enkelt som att lyfta telefonluren.

att skänka en slant till örnutfodringen har de flesta råd med.

att informera vänner och bekanta om värdet av rovfågeln är självklart.

att hålla ett vakande öga på känsliga platser under känslig tid är spännande.

FÖRMEDLA SKADADE ELLER DÖDA ROVFÅGLAR"

Under framför allt sensommaren har årsungarna i rovfågelfamiljerna svårt. Framst unga duv- och sparvhökar har svårt att lära sig jaga och hittas ofta utmärklade nära mänsklig boning.

Genom att ta hand om och mata upp dessa fåglar i normal matchvikt igen och åter släppa dem kan enskilda fåglar räddas. I normala fall är det nog bäst att låta utmärklade fåglar dö, men i rovfågelnas fall kan det, p.g.a. dess fåtal, vara försvarligt att göra en särskild insats även om oddsen att klara dem är mycket små.

Fågelklubben har en voljär i Sunnanäng. Där kan skadade eller utmärklade rovfåglar tas emot. Likaså bör alla upphittade döda rovfåglar lämnas in till fågelklubben. Dessa kan vidarebefodras till riksmuséet för analys och forskning.

ROVFÅGELKOMMITTE

Det låter lite väl ambitiöst kanske, men vi är i alla fall en grupp som är särskilt intresserade av det som här nämnts. Du kan således kontakta någon av oss när det behövs.

Sören Stenberg	Staffan Müller	Gunnar Lind	Kjell Bond
119 93	134 95	118 66	115 08

ROVFÅGELSTAMMARNA I LEKSAND OCH SVERIGE

I nummer 3 av 1979 års Informationsblad, lämnade Gunnar Lind en uppskattning av rovfågelstammens numerär i vår kommun. De siffror som då angavs var en grov skattning av beståndet i Leksand. Några nämnvärda förändringar i dessa siffror har inte skett under de 4 år som gått. Det kan därför finnas skäl i att presentera dem på nytt.

Låt oss se om de stämmer efter några års intensivare studier!

Här presenteras också de uppskattade siffrorna för rovfågelstammen i Sverige i sin helhet (Vår fågelvärld nr 4 1981).

(Siffrorna inom parentes visar antalet konstaterade häckningar i Leksand 1979)

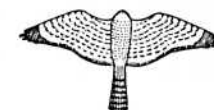
Art	Leksand	Riket
Bivråk	25	8.000
Brun glada	-	5
Röd glada	-	60-70
Havsörn	-	80-100
Brun kärrhök	-	520
Blå kärrhök	-	1.500
Ängshök	-	50
Duvhök	25 (5)	6.000
Sparvhök	25	14.000
Ormvråk	30	18.000
Fjällvråk	-	7.000
Större skrikörn	-	0-2
Kungsörn	-	300-400
Fiskgjuse	4 (2)	2.000
Tornfalk	20 (6)	3.000
Aftonfalk	-	0-2
Stenfalk	10 (1)	5.000
Lärfalk	10 (3)	1.000
Jaktfalk	-	100
Pilgrimsfalk	-	8-15

Bivråk

Blå kärrhök ♀

Sparvhök

Ormvråk

Tornfalk

Stenfalk

Lärfalk

Fjällvråk

ROVFÅGELRÄKNING

Conny Hanssons fina illustration talar om att det är dags för rovfågelräkning.

I år skall fågelklubben ha ute ett gäng på några olika platser i kommunen en söndag i september. Mellan kl. 07.00-13.00 skall man spana upp mot himlen och horisonten och räkna de rovfåglar som sträcker mot söder.

Genom att ange exakt klockslag för observationerna samt flygriktning, kan man undvika att en fågel blir dubbelnoterad.

Det finns många olika lämpliga observationspunkter i kommunen.

Fågeltornet vid Limsjön

Dragsängarna

Uvberget i Västannor

Sjöbotten i Rälta

Björkberget i Siljanssäs

Åkmyran och Limå bruk

Vaverön

Åsleden

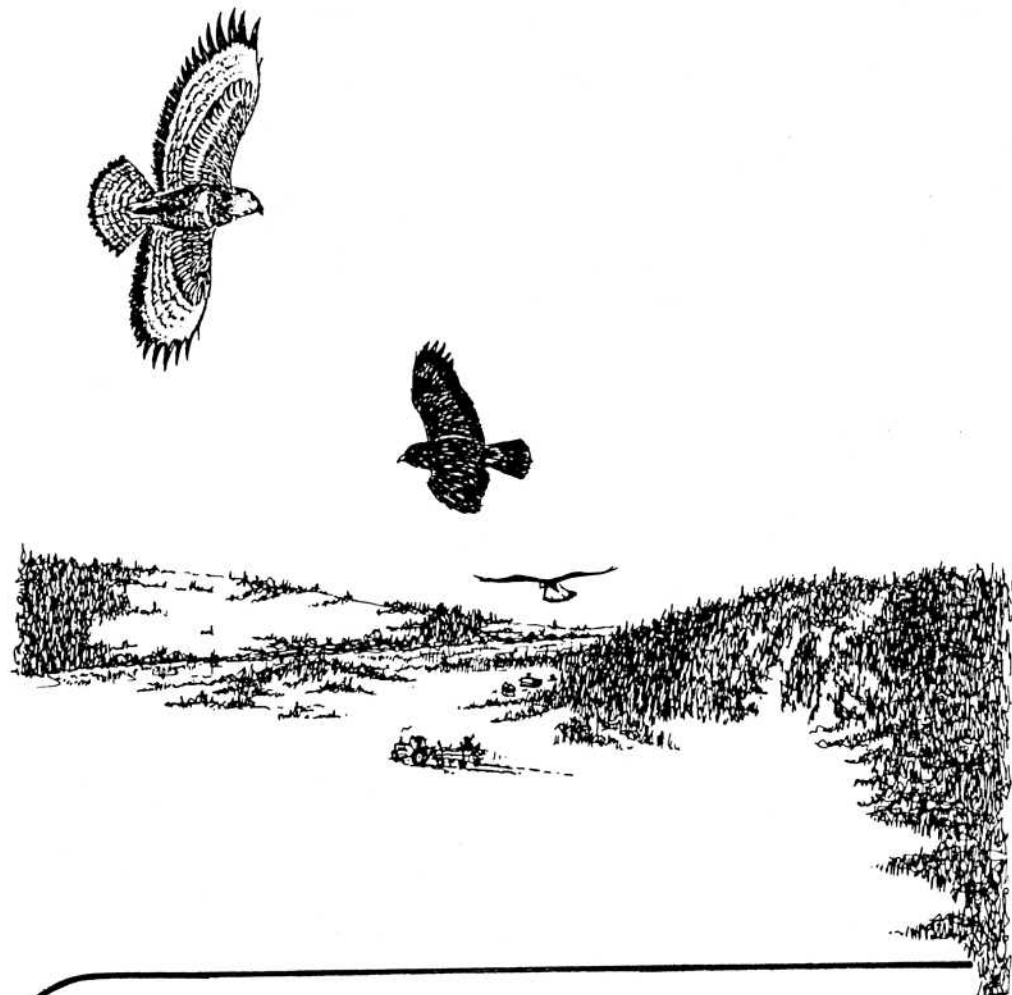
etc. etc.

Risken för oväder är väl trots allt stor i september. Då får man försöka hitta en ny observationsdag. Helst skall det vara soligt och klar sikt. Då flyger fåglarna bäst och de syns på stort avstånd och höjd.

Kanske årligen återkommande

Detta årets sträckstudier får ses som ett prov. Visar det sig att projektet blir lyckat kan vi kanske genomföra årliga rovfågelräkningar i framtiden.

I ett kommande nummer av Informationsbladet skall Du få besked om hur det gick denna höst.

9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10
* 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10
* 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10 * 9/10

KALLELSE TILL
A R S M Ö T E
med Leksands fågelklubb

SÖNDAGEN DEN 9 OKTOBER KL. 17.00

Plats: Simhallens cafeteria
Ärenden: Enligt stadgarna

Bildvisning!
Kaffe serveras!

Bildafton med

RAGNAR NYBERG

Välkommen till Kajen, söndagen den 11 december kl.17.00.

Ragnar Nyberg kommer från Moje och skall visa naturbilder från Gagnef och Djura.

En förvarning om att detta ej är en fågelbildafton, men vem kan motstå ex. vis smakprovet på denna tidnings omslag?!

Fri entré

Kaffe serveras

DAGS FÖR HOLKBYGGE

Vintern närmar sig!

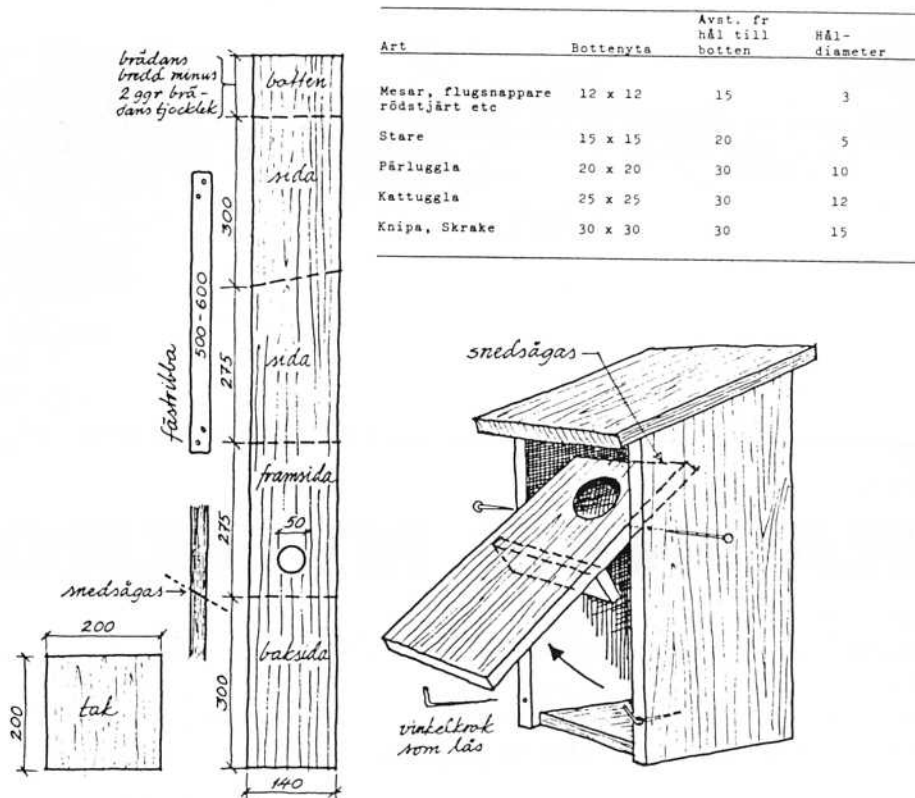
Även fågelskådaren håller sig gärna inomhus när nordan sätter i och mörkret dalar strax efter lunch. Det är åter igen dags att börja snickra fågelholkar.

Har vi tur, blir det en bra vinter inte bara för oss utan även för gnagarna. Klarar de sistnämnda av den värsta kylan, kommer våren antagligen att bli riktigt angenäm för ugglorna. Redan nu finns det ovanligt mycket sorkar och möss ute i skogen och förhoppningsvis kraschar inte stammarna än på något år. Då kommer pärlugglor, tornfalkar och vråkar att få fram många ungar till sommaren.

Ätminstone ugglorna kan vi hjälpa genom att bygga holkar och sätta upp dem på lämpliga platser. Uggleholkarna bör vara på plats senast i januari. Småfågelholkarna ett par månader senare.

Är Du tveksam om var Du skall sätta upp holkarna, kan Du kontakta Sören Stenberg tel 119 93. Han kan tala om för dig var det fattas uggleholkar.

Här följer en förteckning över rekommenderade mått på olika fågelholkar. **LYCKA TILL!**

LOKALGRUPPER I INSJÖN OCH SILJANSNÄS

Från och med hösten kommer vi att ha lokala avdelningar av fågelklubben i såväl Insjön som Siljansnäs.

Tanken bakom detta är att man itne nödvändigtvis måste åka till Leksand för att titta på fågel, snickra holkar eller titta på bilder.

Lokalgrupperna vänder sig främst till ungdomarna på respektive ort och vi hoppas på detta sätt få igång fler aktiva medlemmar på många olika ställen.

INSJÖN

I Insjön har Ingegärd Hyttsten lovat att ta hand om verksamheten under kommande år. I till sin hjälp har hon bl.a. Henry Pollack, Catherine Schwieler och Anders Lisskar.

Gruppen skall bl.a. snickra holkar och genomföra egna inventeringar och exkursioner i Insjöområdet.

SILJANSNÄS

I Siljansnäs finns massor av intressanta naturtyper och gruppen där kommer säkert att vara ute mycket. Även Siljansnäsarna kommer att snickra holkar och även tillverka risbon som skall sättas upp på platser som sen gammalt varit säkra rovfågellokaler. Som bekant kan man hjälpa rovfågeln genom att på lämpliga platser tillverka "gamla kråkbon".

Kanske kan vi få till en ädel tävlan mellan leksand, Insjön och Siljansnäs, där segraren har lyckats hjälpa flest ugglor och rovfåglar att häcka i konstgjorda bon!

I Siljansnäs kommer Kalle Råström och Göte Bergqvist att ta hand om de naturintresserade ungdomarna.

UTBYTE

Det viktigaste med dessa lokalavdelningar är förstas att få igång så många naturvänner som möjligt. Vi skall sträva efter att lära känna vad som finns i markerna i vår närhet och försöka hjälpa de fåglar som behöver bo- och spelplatser.

Sen kan vi bjuda in varandra till möten och exkursioner och visa vad de olika kommundelarna har att erbjuda.

Vi önskar de nya "lokalavdelningarna" lycka till! och uppmanar alla medlemmar att stötta dem och hjälpa dem.

Kontaktmän

Insjön

Ingegärd Hyttsten	406 96
Catherine Schwieler	412 45
Anders Lisskar	411 97
Henry Pollack	409 64

Siljansnäs

Kalle Råström	229 05
Göte Bergqvist	228 24

METRO
LJUSREKLAM

STOCKHOLM - Ingenjörscentrum, 191 78 Sollentuna
LEKSAND - Box 61, 793 01 Leksand

Förväntar

CENTRALMASSIVET OCH CAMARGUE

EN RESA MED LEKSANDS FÅGELKLUBB SOMMAREN 1983

Under 17 intensiva junidagar besökte 50 medlemmar i Leksands fågelklubb ett par av sydeuropas förnämsta fågelområden. Centralmassivet, ett vulkaniskt bergsområde beläget ca 50 mil söder om Paris, omfattar ca 80.000 km², d.v.s. motsvarande 1/5 av Sveriges yta. Dessa bergstrakter är ur fågelsynpunkt mest kända p.g.a. tätheten av rovfåglar. Här finns bl.a. talrika stammar av berguv, brun glada och ormörn.

Camargue är ett väldigt våtmarksområde, 750 km² stort, beläget mellan båda huvudflödena Le Grand Rohne och Petit Rohne i floden Rhones delta vid Medelhavet, några mil väster om storstaden Marseilles.

Av Camargues fåglar är de väldiga flamingona samt hägerarterna de mest kända. I det följande skall den intressanta resan i söderled beskrivas, från den 11 juni, då vi tidigt på morgonen lämnade Leksand, till den sena kväll 17 dagar senare då vi återvände fyllda av fågelupplevelser och med massor av minnen för resten av livet.

ÅR AV PLANERING

Eftersom drygt hälften av resenärerna tillhörde ungdomsgruppen, föregicks de 17 dagarna av flera års förberedelser och arbete för att finansiera resan. Tanken var att alla ungdomar skulle ha arbetat ihop till sin del av kostnaderna för resa och vistelse i Frankrike

Redan för 3 år sedan började de tillverka och sälja fågelholkar och julkärvar. Lotterier, kaffeserveringar och pappersinsamlingar har sedan gett de pengar som behövdes för resan

STUDIECIRKLAR

För att inte komma till Frankrike helt utan kunskaper om landet, dess fauna, språket och folklivet där, har ett par studiecirkelar arrangerats på hemmaplan.

Det var verkligen befogat att förbereda sig för besöket i Frankrike. Såväl naturen som dess innevånare och befolkningen var helt annorlunda där

DEN 11 JUNI 1983

Ett magiskt datum. Har man som vi förberett sig på resan, blir det en stor stund när man sätter sig i bussen och låter den ta en till ett avlägset mål, som man pratat om så länge och så mycket

Redan klockan 5 på morgonen begav vi oss iväg.

Eftersom en stor del av resenärerna fördrivit de sista timmarna innan start, på skolans avslutningsfest för årskurs 9, tycktes det som ett under att alla fanns på plats i den tidiga morgonstunden.

Efter några timmars sömn i bussen hade de flesta hämtat sig och fågelskådandet kunde börja.

ROVFÅGLAR

Från bussen skulle vi under de kommande dagarna få många tillfällen att observera allehanda rovfåglar, vilka stryker längs vägarna på jakt efter byte

Så länge vi befann oss i Sverige blev observationerna enstaka. Några tornfalkar, vråkar, och ett par bruna kärnhökar siktades på väg ner genom Sydsverige. I Danmark blev framför allt tornfalken vanligare.

TYSKLAND

Knappt hade vi kommit av färjan vid Puttgarden förrän vi fick se flera vita storkar. Nordtyskland hyser ett av Västeuropas tätaste storkbestånd.

Färden genom Västtyskland företogs annars på motorvägar och så värst mycket mer än rovfåglar lyckades vi inte se.

Övernattningen i Hamburg skedde på ett vandrarhem till vackert ackompanjemang av flera koltrastar.

Vi lämnade vandrarhemmet tidigt på söndagsmorgonen den 12 juni. Vid första kafferasten på Autobahn fick vi se och höra den hos oss ganska ovanliga trädgårdsfalken.

BELGIEN

Vid Aachen i västra Tyskland tog vi av in över Belgien och stannade på en rastplats omgiven av lummiga bokskogar. Här frapperades vi av det stora antalet gärdsmyggar som överallt satt och spelade sin serenad.

I Belgien kom vi också i kontakt med de första sydnäktergalarna, vilka senare skulle visa sig vara verkligen vanliga.

FRANKRIKE

Efter några timmars färd genom bl.a. Ardennerna, nådde vi snart den franska gränsen. I detta land skulle vi nu vistas i 2 veckor framöver.

Nordfrankrike är inte speciellt fågelrikt, åtminstone så länge man håller sig till motorvägarna, varför våra bussobservationer även fortsättningsvis rörde främst tornfalk, ormråk och någon enstaka glada.

Framåt kvällen nådde vi Paris, där Rolf Wahl, vår guide under de kommande veckorna, mötte oss och eskorterade oss ut till en vackert belägen bondgård i närheten av Versailles, en historisk stad i västra Parisområdet.

En god vän till Rolf stod nu som ägare till den mycket gamla och vackra bondgård, som för länge sedan varit tillägnad bl.a. konung Ludvig XIV:s livmedikus.

En Glada över våra huvuden

Foto; Peter Müller

På en gräsplan intill gården slog vi så för första gången upp vårt läger, ett 20-tal tält med tillhörande spritkök och allehanda packning.

Trötta efter 2 dagars busstur slumrade vi alla in till den ljuva musiken av sydnäktergal, minervauggla och rörhöna.

PARIS

Måndagen den 13 juni ägnade vi åt en rundtur i Paris, där vi liksom de flesta andra turister fick se Eiffeltornet, Notre Dame och Louvren.

På eftermiddagen återvände vi till vårt läger och kunde där skåda fåglar på egen hand. Gärdsmyg, svarthakad buskskvätta, kornsparv, gräshoppsångare var några av de fågelarter som kunde beskådas i Versailles.

14 JUNI - MOT CENTRALMASSIVET

Tidigt på tisdagsmorgonen lämnar vi Paris och beger oss söder ut mot Centralmassivet. Resan dit kommer att ta hela dagen och målet, Bort les Orgues, ligger ca 55 mil från Paris

Färden genom, vad som brukar kallas "Frankrikes kornbod" blir oerhört intressant. Landskapet är mycket vackert och innehållsrikt.

Under dagen noterar vi från bussen ett tjugotal tornfalkar, ca 50 ormråkar, dussinet bruna glador samt bl.a. mycket turturduvor och turkduvor.

Innan vi når Bort les Orgues, har vi passerat många fina städer som på ett eller annat sätt vunnit berömmelse: Nevers, Moulins och Clermont Ferrand. Gemensamt för dem alla är att de är mycket vackra, så mycket av världskrigens härjningar syns inte här. I den sistnämnda staden tillverkas förresten de kända Michelin-däcken.

VULKANER

Det ligger nära till hands att sammanföra Centralmassivet med det inte alltför avlägsna alperna. Dessa bergskedjor har dock inte alla sitt ursprung i samma historiska fas.

Alperna har tillkommit genom sammanpressningar i jordskorpan, medan Centralmassivet har uppstått genom vulkanisk aktivitet.

Skillnaden mellan bergskedjorna är också uppenbar. Alperna är oftast mycket högre och har bevarat sina vassa toppar. Centralmassivet består av vulkaniska bergarter, vilka är mycket mjukare än urberget. Detta har resulterat i att tidens tand, väder och vindar har rundat av vulkanbergen, så att de nu är relativt låga och trubbiga.

Vegetationen i Centralmassivet är därmed avsevärt gynnad jämfört med Alpernas. Med detta förstår vi också att faunan här är av en helt annan kvalitet och numerär.

VARFÖR SÅ MYCKET ROVFÅGEL?

Man kan fråga sig varför det kring Centralmassivet, vilket kan sägas vara ganska likt vissa delar av det kuperade Sverige, finns så oerhört mycket rovfåglar? För att se motsvarande antal falkar och vråkar i Sverige, måste man fara omkring i kanske flera år jämfört med som här nere, bara göra en genomresa.

Tittar man närmare på landet i Frankrike, slås man bl.a. av att sädesfält och åkrar på många håll innehåller mycket mer ogräs än i Sveriges jordbruksmarker. Vallmon och blåklinten färgar markerna röda och blåa. Mängder av insekter finner här föda bland blommornas nektar. Jag tror bestämt att detta är orsaken till det stora rovfågelbeståndet.

Sorkar och möss måste ha stora förutsättningar att trivas bland ogräsfrön och insekter. Gnagarna utgör ju som vi alla vet, basnäring för exempelvis tornfalk och ormråk. Det kan därför synas märkligt att av Rolf Wahl få veta att ogräsbekämpning av jordbrukets parasiter, är mer omfattande i Frankrike än i exempelvis Sverige.

Jag tror att det förhåller sig så att man i de stora franska jordbruksdistrikten, bl.a. strax norr om Centralmassivet och i Bretagne, lokalt använder merparten av de franska biociderna.

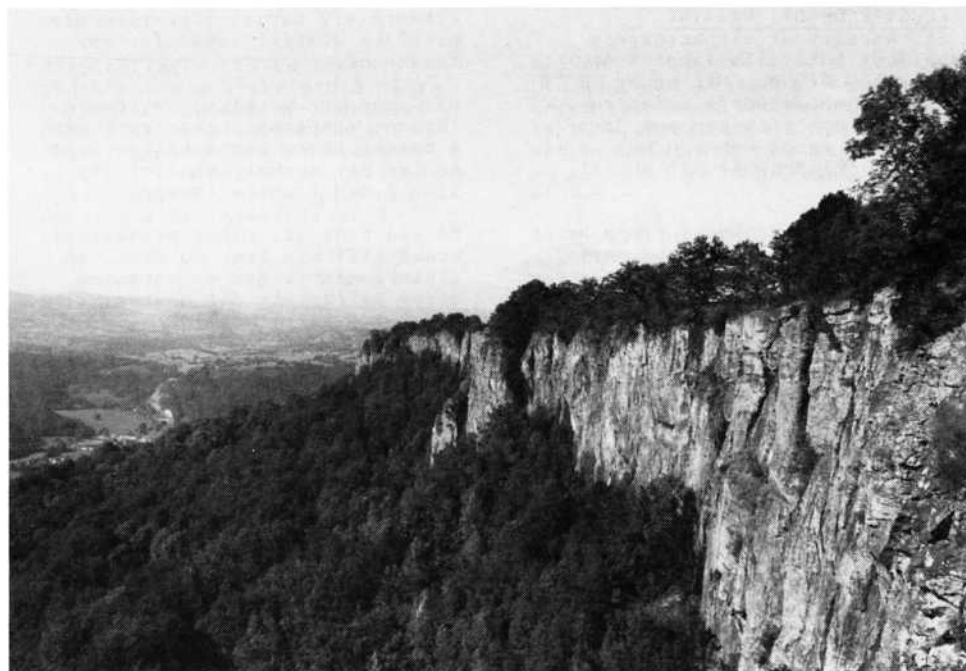
BORT LE ORGUES

När vi framåt kvällen når denna vackra plats, slår vi upp tälten och unnar oss en stunds samvaro vid den utsökt välordnade kommunala campingplatsen.

På morgonen, vilken liksom alla tidigare dagar under resan gett oss sol och värme, väcks vi av en härfågels ivriga po-poande.

Byn med "orglarna"- Bort les orgues

Pilgrimsfalkens klippa

Snabbt kommer tubkikarna upp, för på bekvämt avstånd från oss kan vi beskåda pilgrimsfalkar, som liksom oss finner behag i morgonsolen.

Under våra dagar i Bort les Orgues har Rolf arrangerat en lokal guidning av en duktig ornitolog från trakten. Thierry Leblanc visar oss runt på olika platser där vi kan förvänta oss att se mycket rovfågel.

Över den mäktiga kraftverksdammen strax utanför staden får vi se flera glador. Både bruna och röda. I dammbyggnaden häckar det flera klippsvalar.

Thierry berättar också att man om vintern här kan få se många murkryp. Dessa befinner sig f.n. i Alperna, men när kylan sätter in kommer de ner till Centralmassivet och stannar så här till det åter är dags att bege sig till häckningsplatserna.

LE SITE DE ST. NAZAIRE

St. Nazaire är ett bergspass beläget inte alls långt från Bort les Orgues. Hit beger vi oss för att studera olika rovfåglar, som ofta kan ses jaga över den karga Cannyon som Dordognefloden här har skurit till.

Kring detta bergspass finns en stor berguvstam. Av dessa nattfåglar får vi nu inte se en skymt. Däremot får vi på mycket nära håll beskåda pilgrimsfalkar tornfalkar, bivråkar, ormvråkar, bruna glador, vanliga glador samt en blå kärnhök och en sparvhök. I snåren vid vårt lunchbord hörs bergssångare och svart rödstjärt.

Under denna exkursion stannar vi också till på några andra lite mer hemliga bergspass och får se bl.a. ormörn och dvärgörn.

Polyglottsångaren hörs lite här och var. Steglitsen och gulhämplingen är karaktärsfåglar, vilka kommer att visa sig vara bland de vanligaste överallt i Frankrike.

När vi åter samlas vid campingplatsen får vi höra att dom som valt att ej följa med på fågel-skådning denna dag, haft en fin tur på Dordognefloden och bl.a. besökt den vackra medeltidsborgen Chateau de Val.

Några av oss får i den stilla kvällen på tältplatsen se en tornuggla som med sin vita siluett jagar fram och åter omkring oss.

MOT SÖDER!

Vi skall ta oss längre söder ut och titta närmare på de södra delarna av Centralmassivet. Före övernattningen vid St. Flour, stannar vi till på ett bergspass där vägen når en bra bit över 1000 m.ö.h.

Puy Mary som ligger på 1700 meters höjd, visar sig inte bara vara en kommersiell turistattraktion utan också en utmärkt lokal för naturvänner.

Här uppe ser vi bl.a. vattenpip-lärkan, stentrast, ringtrast och 4 bergsgetter. Dessa kallas Gems och är ett mycket ovanligt inslag i den franska faunan.

På väg till St. Flour stannar vi också till vid Prat du Bouc, en vintersportort som om sommaren utgör betesplats för hästar. Här letar vi efter fler stentrastar, men får nöja oss med forsärlor, strömstare och svarta rödstjärter.

VÄRME OCH SNÖ

Det känns att vi nu närmar oss Medelhavet. Det blir stadigt varmare i luften trots att vi befinner oss på hög höjd. Som tur är, kan vi varva det heta bussåkandet med bl.a. snöbollskastning.

BAKVERK FÖR GOTTEGRISAR

Under en sådan här lång resa, avslöjar sig många olika personliga egenskaper hos resenärerna. En av busschaufförerna t.ex. visar sig snabbt vara en veritabel gottegris och söker sig gärna till konditorier o.dyl. Som tur är för Janne Heed, passerar vi på vår väg ner till Millau, en liten stad, St. Chely d'Apcher, känd för sin mångfald på bagerier. Det visade sig snart att de bakverk vi kunde köpa här knappast fås att uppbringa någon annan stans. En äkta petit choux visade sig vara Jannes recept på att hålla magen i ordning. En medicin som snabbt anammades av andra, inte minst mig själv och så förstas Åke Laurell (fast på honom syns det ju tydligt!)

HÖGPLATAER

För att återgå till det resan egentligen handlade om. På vår väg till staden Millau i södra Centralmassivet, passerar vi högt liggande plataer, vilka utnyttjas som jordbruksmark.

Här träffar vi på de första ängshökarna och ser också några härfåglar och biätare. De sistnämnda är verkligen vackra fåglar och ses oftast sittande rakt upp och ner på en telefontråd. Därifrån har fågeln god uppsikt över insektslivet i närheten.

MILLAU

Vi har nu varit ute i 6 dagar och skriver fredagen, den 17 juni 1983.

Om aftonen når vi den mycket vackra staden Millau, vilken liksom flertalet av Sydfrankrikes städer, har omfattande lämningar från tidigare romerska kulturer.

Paradgator och affärsstråk i staden, kantas av Platanträd, vilka når en ansenligt ålder och höjd.

De äldsta träden tappar grova grenar, vilka lämnar stora hål in i stammen. Dessa grottor brukar vara kära tillhåll för bl.a. dvärguven.

TARNDALEN

Floden Tarn passerar Millau. Längs flodens dalgångar finner man många otroligt vackra vyer.

Campingplatsen som Rolf valt ut åt oss ligger alldeles intill floden. Platanträden ger tälten skugga och i dess bladverk hörs bl.a. sommargyllingen. Här ser vi också trädgårdsträdskryparen och en mängd steglits samt gulhämpling.

OPERATION

Eftersom Leif-Åke behagade bryta nyckelbenet under resan, passar vi på att få honom opererad i staden Millau. Vår utsökte guide visade sig ha goda kontakter inom sjukvården och lyckades trots siestor och helgfrid få fram en mycket duktig kirurg som till synes lyckats med ett mycket bra jobb.

GASGAM

Öturligt för Leif-Åke. Medan vi andra fick vara med om en fantastisk lördag uppe i Tarnpassen, låg han utsträckt och bedövd i en sjuksäng på hospitalet därstädes.

Tack vare ett gott jobb av nämnde kirurg samt av Corinne Wahl, vår hjälpredda under resan, lyckades vi dock få med oss Leif-Åke när vi så småningom far vidare mot Medelhavet.

För fågelskådarna blir denna anhalt en fullträff tack vare den utmärkte guiden Jean-Claude Austry. Denne man som vet det mesta om Centralmassivets fåglar, är bl.a. ordförande i den lokala naturskyddsföreningen. Rolf och Jean-Claude tar oss med till en liten by, Iruel, varifrån vi går en mödosam väg upp till ett bergspass där man sedan några år bedriver ett gamprojekt.

Redan i byn kan vi blicka upp mot bergen och få syn på inte mindre än 4 gåsgamar, vilka utnyttjar uppvindarna och sakta stiger mot skyn.

Dessa ofantliga gamar mäter nästan 3 ! meter mellan ving-spetsarna och ser nästan ut som segelflygplan där de hänger över bergskammarna.

Under vandringen upp till avelsanläggningen får vi bl.a. höra bergssångare och polyglottsångare. Alpkajor och alpseglare finns det också gott om.

Uppe vid stationen kan vi på nära håll studera ett 10-tal gåsgamar som finns inhägnade i bur. Strax intill syns på en klippavsats också en vilande vild gam, som matas vid stationen och därför vistas där.

En av killarna på avelsstationen berättar för oss att det gått stadigt utför med den franska gamstammen under detta århundrade, främst beroende på att fåglarna jagats ivrigt, men också p.g.a. att jordbruksministeriet sedan några år ålagt varje fårhjordägare att forsla bort de lamm och vuxna djur som omkommer i den klippiga terrängen. Därmed har det naturliga bytesunderlaget för gamarna försvunnit. Nu hoppas man att åter kunna få en kraftig gåsgamstam i Frankrike och är också beredda att på frivillig väg förse de vackra fåglarna med nödvändigt foder.

Medan huvudstyrkan begav sig upp till gamarna, fick övriga resenärer besöka en mycket mäktig grotta som heter Aven Armand.

Betagna av den upptäckten kunde grottfararna, när vi åter sågs några timmar senare, också berättat att de som mest sett inte mindre än 7 gåsgamar i luften samtidigt! Där gick vi miste om en syn.

Åter vid tältplatsen har Jean-Claud gjort iordning för filmvisning. Med hjälp av ett par fina filmer får vi se och höra bakgrunden till gamprojektet samt om den nuvarande verksamheten i Iruel.

Efter biobesöket passar vi på att lyssna på dvärguvar, vilka sitter på flera platser vid tältplatsen och låter sig avlyssnas på nära håll.

MEDELHAVET !

Söndagen den 19 juni lämnar vi detta fantastiska Centralmassiv med sitt fina fågelliv bakom oss. Efter bara några mil når vi Medelhavet. Vi har nu nått resans höjdpunkt:

CAMARGUE

Under en nästan outhärdlig värme klämmer vi upp våra tält på en camping i den exotiska staden S. tes Maries de-la Mer. Medelhavet väntar!

Flertalet av oss svalkar i det blåa havet och lapar in den sköna solen som på badstranden inte alls är så het.

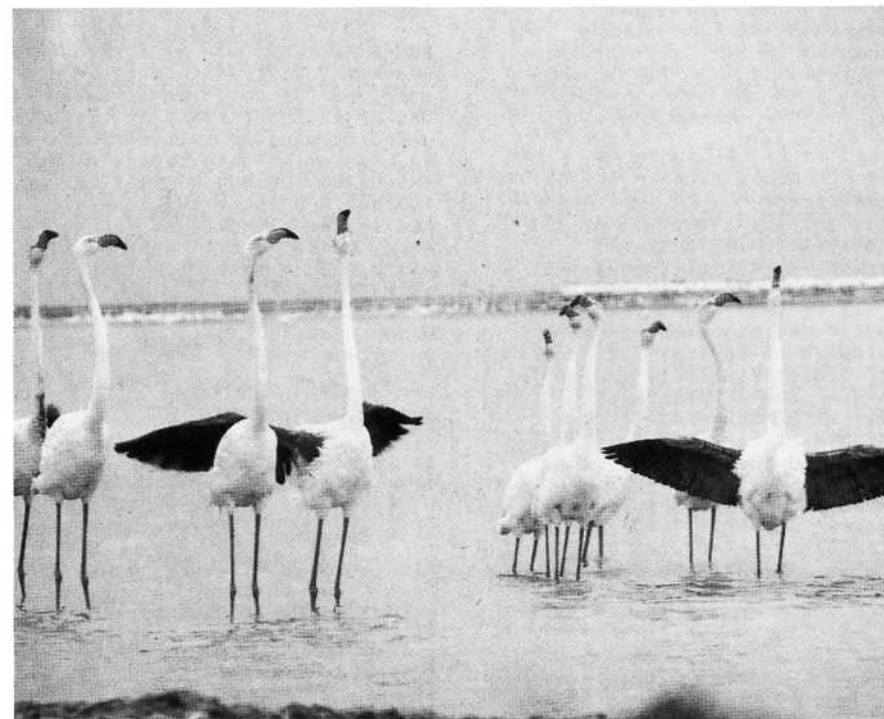
FLAMINGO

Redan vid tältplatsen kommer vi i kontakt med de första exotiska fåglarna. Vid vårt läger, något hundratal meter från den mäktiga lagunen Etang dit l'Imperial, finns många märkliga fågelarter. Ett hundratal flamingos, silkeshägrar och några vanliga hägrar, vadar omkring i det grunda vattnet. Vi smyger oss också på en dvärgmås, kustpipare och svartbent strandpipare. På badplatsen vid havet ser vi bl.a. sandtärna, kentsk tärna och smätärna. Runt tälten springer flera tofslärkor. Härfågeln finns också, men visar sig vara en ganska skygg krabat.

Om aftonen, när vi alla sitter samlade kring tälten och pustar ut efter en het dag, ser vi i den sista kvällssolen hur stora flockar flamingos förflyttar sig från matlagunerna till nattgrunden.

Laguner så långt ögat ser

Frankrikes flamingoes

Ungefär 8.000 flamingos räknar vi till. De kommer i 6 stora grupper. En mäktig syn!

CAMARGUE OCH NATURRESERVATEN

Camargue utgör ett sedan flera hundra år välkänt och aktat våtmarksområde. Under senare tid har också myndigheter fått upp ögonen för de naturliga värdena i denna del av Frankrike. 3 stora reservat har inrättats till skydd för fågellivet.

En statlig nationalpark har sitt centrum mitt i Camargue. Vid Mas du Pont de Rousty ligger administrationen.

Den franska naturskyddsföreningen S.N.P.N. har sin station vid Etang du Vaccares östra strand, le Capellière.

Ett helt privatägt reservat vid Tour du Valat, livnär en hel del forskare, vilka kommer från främst England. Lite miss-tänksam blir man väl mot det senare området, när det spörjs att ägare till reservatet heter Doc Hoffman, likaledes ägare till den kända schweiziska läkemedelsfirman Hoffman-La Roche, som så när lyckats skapa en naturkatastrof i Paristrakten med hjälp av de farliga gift-tunnorna från Seveso-olyckan nere i Italien.

LA CAPELLIÈRE

Vi skall koncentrera oss på ett av reservaten och besöker S.N.P.N:s område La Capellière.

Här får vi träffa en av Europas främsta ornitologer, Hubert Kowalski, som för vår räkning tagit ledigt från sitt ordinarie jobb som vakt i reservatet.

Under 4 dagar skall Hubert tillsammans med Rolf guida oss omkring i det mäktiga, stora och enormt innehållsrika Camargue. Tack vare Rolf Wahl, får vi således en oförskämt avancerad guidning. Enligt mitt tycke blev också mötena med Hubert resans höjdpunkter.

Vi hämtar således upp Monsieur Kowalski vid fågelstationen. Där vandrar vi först igenom ett vackert Naturrum, varefter vi beger oss ut i bladvassen, längs en spångad led.

Här får vi bl.a. höra cettissångare, skäggmes, kungsfiskare, grässångare och rörsångare. Skäggtärnan och stylltlöparen är också vanliga här.

Busen tar oss vidare ut längs de smala sanddynorna som avskiljer de stora lagunerna från Medelhavet. Vi får se stora flockar flamingos. Silkeshägrar, kohägrar, rallhägrar och bl.a. biätare finns lite här och var.

SALINAS

Ett stort område i Camargues sydosthorn har vallats in och byggts upp som saltdammar. Salina betyder salt och är huvudnäringen för hela området.

Så långt ögat når ser vi vattenfyllda saltdammar, som till färgen skiftar i blåviolett. Det syns att dessa vatten är helt livlösa. Likafullt finns här några fågelarter som lärt sig leva vid dammarna.

Varje höst har man medelst naturlig avdunstning, tillskansat sig ett saltlager på ca 15 cm i bassängerna. Det är lätt att räkna ut vilka oerhörda mängder salt som utvinnes. På bara en km² stor yta kan man skörda ca 100.000 m³ salt, d.v.s. 100.000.000 liter salt! På ett ställe får vi också se ett saltberg. Flera 10-tal meter högt, några hudna meter långt och ca 50 meter brett.

Dagen lider mot sitt slut och vi beger oss hem till badfolket.

HÄGEREXKURSION

Tisdagen den 21 juni ägnar vi helt åt våtmarken. Hubert tar oss med till mer eller mindre hemliga platser. Vid en Etange får vi se inte mindre än 7 olika hägerarter.

På hästryggarna sitter kohägrar. En natthäger lämnar våtmarken och flyger rakt över våra huvuden.

Purpurhägern och rallhägern är vanliga här, liksom silkeshägern och den grå. Om den senare säger förresten Hubert att det är en sen invandrare i Camargue. För blott ett tjugotal år sedan fanns den ej här.

Förutom hägrarna finns här gott om stylltlöpare, flamingos, skäggtärna, svarttärna, grönbena och rödbena.

Överallt ser man bruna kärrhökar och vråkar samt en och annan tornfalk.

EN RARITET

Nu tar oss Hubert med på dagens höjdpunkt.

På ett säkert ställe häckar varje år några par vadaresvalor i Camargue. Dessa fick vi snart se. De var en trevlig bekantskap som till storlek och flygsätt mest kan liknas vid en tärna. Skygga är de emellertid, varför tubkikarna kommer väl till pass.

SÅNGARE

Vid ett återbesök på La Capellière, får vi också förvisat oss bl.a. vassångare (vilken sjunger ungefär som en gräshoppsångare), kaveldunsångare, polyglottsångare, trast-sångare och skäggmes.

Flera kungsfiskare och några sothöns visar sig också.

VAN GOGH'S ARLES

Följande dag gör vi en stadsresa upp till huvudorten i departementet. Arles är en medelstor stad med romerskt ursprung. Staden är främst känd för sina många bevarade monument över de tidiga italienska erorna, samt för att en känd konstnär, Vincent van Gogh, verkade, levde och skar av sig örat här.

MAGSJUKA

De flesta av oss drabbas mer eller mindre av Montezumas hämnd, det vill säga magsjuka. Iyvär är det idag Petrus Tengnérs tur att skölja. Det betyder att han missar en av huvudmålen på resan, la Crau.

LA CRAU

Ingen av oss trodde väl före besöket i det torra stenlandskapet norr om Port St. Louis, att det ur fågelsynpunkt skulle bli ett märkvärdigt besök som skulle företas efter Arlesresan. När vi nu kommer upp på denna öde platå, blir vid därför desto mer överraskade av vad vi får se.

I den uttorkade marken trivs ej vegetationen, vilken sedan flera veckor ligger förtvinad. Här trivs desto mer en mängd insekter. Hela marken fullkomligt kryllade av gräshoppor av olika slag. Ormar, gnagare och andra djur som kan ta till vara på dessa flygfän trivs följdaktligen också häruppe.

Nästom omgående får vi se tjockfoten, en märklig fågel med ett bistert öga. En rödhuvad törnskata sitter och spanar över markerna. När vi når den mandelsträdslund som tidigare utnyttjades och skördades, händer mycket på en gång.

Mikael Axelsson, som är vår specielle spanare, d.v.s. det brukar vara han som först ser ovanligheterna, kan omedelbart rapportera flera blåkråkor. Underbara fåglar som på håll mest liknar förväxta färgglada fjärilar.

Tornfalkar och lärkfalkar jagar ideligen insekter och gnagare bland stenskravlet. Snart får de sällskap av en aftonfalk! Snart får vi se ytterligare 4 aftonfalkar som sitter på samma gren i ett mandelträd.

PUH!

Det börjar bli mycket. Huka er! ropar Rolf, som fått korn

Vadaresvalan

på ett par småtrappar, vilka kommer flygande rakt emot oss. Snart får vi se fler av dessa ovanliga fåglar.

En minervauggla jagar alldeles intill oss och har tagit upp konkurrensen med härfågeln ute på stäppen. Födan räcker mer än nog åt dem alla.

Nu söker vi ihärdigt efter den långstjärtade flyghönan men får olyckligtvis aldrig se henne.

Framåt kvällen kommer i stället korttälårkan och fältpiplårkan igång. Dessa hörs nästan överallt.

Plötsligt svävar det ut en örn ur mandelträdslunden. På ca 50 meters håll får vi så se ett par ormörnar som i La Crau säkert finner mycket föda.

De bruna kärhökarna har här nästan helt ersatt ängshökar, vilka ständigt ses flyga lågt över marken.

Den bruna gladan är också en karaktär på slätten.

Under vandringen i lunden stöter vi upp flera tjockfotar och småtrappar. Här finns också en mängd skator, varför Hubert så smått börjar hoppas på att vi skall få se skatgöken, vilken liksom våran gök utnyttjar andra fåglars ruvnings- och matningsvilja under reproduktionstiden. Skatgöken har dock helt koncentrerat sig på att våldgästa skator.

Axelsson upptäcker också ganska snart en skatgöksunge vilken snällt låter sig fotograferas av kamerabärarna.

Senare ser vi också en fullvuxen skatgök, mycket vacker. Likaså upptäcker vi en varfågelskull och flera blåkråkor.

La Crau är väl inte en öken i egentlig mening. Marken är täckt av små kullriga stenar. Mellan dessa finns om våren en grön vegetation, vilken snart dock

får vika för den gassande solen. Annars var det inte alltför ansträngande att gå i landskapet. Vi klarade oss väl utan vatten i flera timmar.

Frågan är nog om inte detta blev resans höjdpunkt. När man så här i efterhand rekapitulerar resan står äventyret i La Crau starkast fast vid minnet. Även en så rutinerad herre som Hubert fick ju också flera gånger nödga sig att utropa: FANTASTIQUE !

VI STYR KOSAN MOT NORR

Dagen efter besöket i La Crau, skall vi lämna Medelhavet. Vi packar ihop oss och företar en kort dagsetapp upp i "småalporna" Les Alpilles där vi skall övernatta i den för vinkännare ej obekanta staden St. Remy.

BAUXIT

Det var häruppe man för första gången upptäckte ämnet bauxit, åtminstone i några större mängder.

Av bauxiten gör man aluminium, en av våra viktigaste råvaror i industriländerna.

Vid La Baux (staden som gett bauxiten dess namn) stannar vi till och söker skugga för våra medhavda lunchkorgar. Denna pittoreska stad ligger inbyggd i berget och smälter nästan samman med detta. Staden har en mäktig historia och forna riddartrappor och tjocka statsmurar vittnar om detta. Nu är staden öde förutom under turistsäsongen, då den åter blomstrar upp och souveniraffärerna slåss med glassförsäljarna om kunder.

Under en sådan här hetta var det i alla fall inte svårt att spendera mycket slantar på glass och lemonad!

KLIPPDUVOR

En liten koloni klippduvor häckar i branterna kring staden. När den värsta värmen lagt sig, beger vi oss ut på en rundtur utanför stadsmurarna för att titta på fåglar.

Strax får vi så se de ovanliga duvorna, vilka förresten är anförder till de fåglar som vi brukar kallas tamduvor eller stadsduvor.

Oron i kolonien är stor, för ideligen uppvaktas den av en jagande sparvhök.

På himlavalvet ser vi också några alpseglare.

I stadsmuren häckar klippsvalor och blåtrast. Den senare är nog en av de vackraste fåglar som finns. Vi har tur och får se flera vackert färgade hanar.

I tamarisksnåren får vi se sammetshattor och häcksparvar. Den förra kommer vi på då den matar sina ungar som håller till i ett buskage alldeles invid stigen. Sammetshattan har ett säreget öga som gör den omisskänlig.

Allorstädes närvarande är också gulhämpligen och steglitsen, vilka liksom den svarta rödstjärten finns överallt i Frankrike.

Runt omkring i staden är lika så rödhaken en vanlig fågel.

ST. REMY DE PROVENCE

I denna vackra lilla stad vars gator kantas av platanträd, finner vi strax en tältplats. Här liksom på övriga platser är det fortfarande gott om utrymme. Vi blir nästan ensamma i den svalkande swimmingpoolen som finns på tältplatsen.

Väl avkylda låter vi bussen ta oss med till ett berg strax utanför staden. Där går vi upp i en ravin och lyssnar på flera olika sångarearter. Sammetshattan, cettisångaren, polyglottsångaren och rödstrupig sångare hörs.

Tyvärr är det lite sent på säsongen, varför vi missar en hel del andra medelhavssångare, vilka i vanliga fall hörs ljuda i ravinerna.

SMUTSGAM

Efter bergsklättringen når vi slutligen upp till en höjd, varifrån vi har en underbar utsikt över les Alpilles. Häruppe hörs några olika sångare.

Hubert känner också till en säker lokal för smutsgam, varför ingen blir helt överrumplad när han kan ta in ett gambo i tubkikaren.

Vi blir kvar i över en timma för att titta på smutsgamens bestyr med att skydda ungen från den värsta solstrålningen. Moderligt breder honan ut sina vingar över den halvstora ungen.

Snart får vi se ytterligare 2 smutsgamar över en bergskam. Hubert kan berätta att dessa tyvärr misslyckats med sin häckning i år. Till skillnad från gåsgamarna i Le Truel, stödutfodras inte dessa gamar, vilka klarar sig gott på de as som naturen skänker dem.

Plötsligt får vi se Hubert göra en tjurrusning upp på en bergsknalle. Vad har han sett?

Ja, något svar på den frågan fick vi aldrig eftersom den mörka siluetten vi skimrade bakom ett krön. Kanske var det hökörnerna han så ambitiöst försökte delge oss.

ADJÖ HUBERT-ADJÖ FRANKRIKE

Så måste vi lämna Hubert. Sista måltiden tar vi på en god restaurang i St. Remy, där vi under trevliga former ser tillbaka på de fantastiska dagarna med Hubert.

Visst fick vi många gånger under resan se Petrus storögt titta på de märkliga, franska fåglarna, men så storögd som han blev när den på matsedeln oansenliga dessertglassen kom på bordet, blev han varken förr eller senare. Den visade sig vara i storlek som ej borde passat hans lilla kropp, men det visade sig snart att den tvärt om passade alldeles utmärkt.

MIDSOMMARAFTON

Fjärran från knätofs och fiol, firar vi denna högtidsdag på bussen.

Värmen är pressande när vi tar oss upp genom Rohnedalen. In-tresset för de rovfåglar och andra fåglar som fortfarande finns längs vår väg, avtar i takt med att värmen stiger i bussen.

SMÅSJÖAR

En bit uppåt landet passerar vägen så ett område som innehåller ett flertal småsjöar. En i Frankrike ovanlig före-teelse. Från bussen ser vi också några doppingar, bl.a. en svarthalsad dopping. För övrigt är fortfarande gladan och ormvråken vanlig längs autorouten.

FEST

Vi stannar till vid en Supermarche och inhandlar gemensam måltid för kvällen. Mycket grönsaker och allehanda kött skall bli vår förtäring på campingen.

Efter mycket resande och krånglande upp genom det oerhört vackra departementet Jura, når vi framåt aftonen den vackert belägna campingen vid den stilla klarblå sjön Lac de Calain.

Här möts vi av en frodig terräng. Främst bokskog. Trastarna spelar ännu och mesar och andra tättingar börjar åter låta som i hemlandet.

Eftersom det börjar regna framåt festdags, får vi duka långbord i en öde ölstuga som finns på campingen.

Här passar vi på att dansa våra midsommarvalser och tackar av reseledarna med kransar och tal.

Janne Heed plockar fram sedvanligt bakverk när det är dags för kaffet.

Även om natten är ljuv, måste vi strax inta sängläge. Vi somnar till åskans muller och ett ihållande regn.

LÖRDAGEN DEN 25 JUNI

Detta landskap måste vara något av det behagligaste Europa har att erbjuda. Vi åker i närheten av den schweiziska gränsen och kommer vid lunchtid upp till den vackra medeltidsstaden Colmar, som är huvudstad i departementet Rhin.

Här är det dags att ta farväl av Rolf och Corinne. Vi äter sista måltiden på en fin restaurang i en av de äldsta, förvånansvärt väl bevarade stadsdelarna. Korsvirkeshusen här har fått stå emot två brinnande världskrig.

Av nordvästra Frankrikes berömda fågelliv hinner vi inte se så mycket. Annars har pilgrimsfalken och många andra rara fåglar här ett av sina starkaste fästen i Europa.

TYSKLAND

Vi passerar snart tyska gränsen och maler iväg på autobahn via Stasbourg-Heidelberg-Frankfurt. I Grünberg stannar vi till över natten. Här möts vi också av de första skandinaviska camparna på nästan två veckor. Det typiska skandinaviska regnet visar sig också vara vanligt här uppe.

Under resans näst sista dag åker vi igenom hela Tyskland och ser en hel del vråkar som sitter längs vägkarterna och väntar på att smådjur skall komma i vägen för bilhjuln.

Någon kan påminna sig om att det för 12 år sedan häckade vit stork på en campingplats belägen strax intill autobahn vid Hamburg.

Mycket riktigt kan vi när vi passerar Hamburg se 3 storkungar på bobalen belägen på en skorsten på ett hus alldeles intill campingplatsen Stillerhorn. Är det månne samma par som häckade här 1971?

Framåt kvällningen har vi klarat av färjeresan över till Danmark och embarkerar efter ett par timmar på de danska vägarna, vandrarhemmet i Köpenhamn.

ÅTER I SVERIGE!

Nu har alla börjat få hemlängtan. Hur vackert det än är i Centralmassiv, Alper och vid Medelhav, hur exotiskt det än är bland platanträd, cypresser och pinje, finns det inget som går upp emot vår "trista" gran-skog! Det går säker hundra mandelträd på varje susande björk!

Skämt åsido. Alla trodde nog att det skulle kännas en upp-brottstämning i bussen redan när vi kom till Helsingborg. Men inte alls!

Här sitter vi alla, ganska tysta och tittar ut över det svenska landskapet, som susar förbi.

Inte ens Börje, chauffören som lovar att höja hastigheten på bussen så snart vi passerar Örebro, förmår att överskrida fartbegränsningen.

Kanske finns där trots allt en längtan att åter få komma tillbaka till de fantastiska platser, de otroliga fåglarna och de underbara människor som hjälpt oss under våra oförglömliga dagar på kontinenten...

Dvärguv

TACK ROLF!

Det här var din resa, utförd efter dina planer och fungerade till 100 %.

Tack Corinne, Thierry, Jean-Claud och Hubert! Ni såg till att både turister och fågelskådare fick ett otal minnen.

Tack alla underbara resenärer, unga, gamla, chaufförer och kamrater! Inte ett gräl, inte en borttappad franc, ingen förlorad kamera. Bara en massa fåglar, sol och värme och kamratskap under 17 underbara dagar i främmande land.

Staffan Müller

KOMPLETT ARTFÖRTECKNING ÖVER DE FÅGLAR SOM OBSERVERADES UNDER

FRANKRIKERESAN 11 JUNI - 27 JUNI 1983.

Observationerna är gjorda från bussen eller vid något uppehåll under resan, vilken hade följande sträckning: Leksand-Örebro-Jönköping-Helsingborg-Helsingör-Rödby-Puttgarden-Hamburg-Köln-Liege-Paris-Clermont Ferrand-Bort les Orgues-Puy Mary-St. Flour-Millau-Montpellier-Camargue-St. Remy-Lyon-Lac de Chalain-Colmar-Strassourg-Grünberg-Hanover-Hamburg-Puttgarden-Rödby-Köpenhamn-Helsingör-Helsingborg-Jönköping-Örebro-Leksand.

Skäggdopping	Sparvhök	Gråtrut
Svarthakedopping	Ormvråk	Havstrut
Svarthalsad dopping	Dvärgörn	Sandtärna
Rördrom	Tornfalk	Kents tärna
Natthäger	Aftonfalk	Småtärna
Rallhäger	Lärfalk	Fisktärna
Kohäger	Pilgrimsfalk	Skäggtärna
Silkeshäger	Rapphöna	Svarttärna
Häger	Vaktel	Klippduva
Purpurhäger	Fasan	Skogsduva
Vit stork	Rörhöna	Ringduva
Flamingo	Sothöna	Turkduva
Knölsvan	Småtrapp	Turturduva
Kanadagås	Strandskata	Skatgök
Gravand	Styltlöpare	Gök
Kricka	Skärfläcka	Tornuggla
Gräsand	Tjockfot	Dvärguv
Stjärtand	Vadaresvala	Minervauggla
Rödhuvad dykand	Mindre strandpipare	Kattuggla
Ejder	Svartbent strandpipare	Tornseglare
Knipa	Kustpipare	Alpseglare
Småskrake	Tofsvipa	Kungsfiskare
Storskrake	Enkelbeckasin	Biätare
Bivråk	Morkulla	Blåkråka
Brund glada	Storspov	Härfågel
Glada	Svartsnäppa	Göktyta
Smutsgam	Rödbena	Gröngöling
Gåsgam	Grönben	Spillkråka
Ormörn	Drillsnäppa	Större hackspett
Brun kärrhök	Dvärgmås	Mindre hackspett
Blå kärrhök	Skrattmås	Korttålaräcka
Ängshök	Fiskmås	Tofslärka
Duvhök	Silltrut	Trädlärka

forts. artförteckning.

Sånglärka	Polyglottsångare	Gråsparv
Backsvala	Rödstrupig sångare	Pilfink
Klippsvala	Sammetshätta	Bofink
Ladusvala	Ärtsångare	Gulhämpling
Hussvala	Törnsångare	Grönfink
Fältpiplärka	Trädgårdssångare	Steglits
Trädpiplärka	Svarthätta	Grönsiska
Ängspiplärka	Bergssångare	Hämpling
Vattenpiplärka	Grönsångare	Rosenfink
Gulärkla	Gransångare	Domherre
Forsärkla	Lövsångare	Gulsparv
Sädesärkla	Kungsfågel	Häcksparv
Strömstare	Brandkronad kungsfågel	Sävspurv
Gärdsmyg	Grå flugsnappare	Kornsparv
Järnsparv	Svartvit flugsnappare	
Rödhake	Skägges	
Sydnäktergal	Stjärtmes	
Svart rödstjärt	Entita	
Rödstjärt	Talltita	
Buskskvätta	Tofsmes	
Svarthakad buskskvätta	Svartmes	
Stenskvätta	Blåmes	
Blåtrast	Talgoxe	
Ringtrast	Nötväcka	
Koltrast	Trädgårdsträdskrypare	
Björktrast	Sommargylling	
Taltrast	Törnskata	
Rödvingetrast	Varfågel	
Dubbeltrast	Rödhuvad törnskata	
Cettisångare	Nötskrika	
Grässångare	Skata	
Gräshoppsångare	Alpkaja	
Vassångare	Kaja	
Kaveldunsångare	Råka	
Rörsångare	Kråka	
Trastsångare	Korp	
Härmsångare	Stare	

DU
HAR VÄL
KATALOGEN FRÅN
**CLAS OHLSON AB
INSJÖN**

 0247- 41 000

Postorderföretaget
för praktiska
människor.

1983-1984 KATZ TILL

CLAS OHLSON AB
INSJÖN

Medlem av
Svenska
POSTORDER
FÖRENINGEN

Svenska postorder
foreningen
har stränga regler
för medlemskap.
SPF - märket är bästa
garantin för
KÖPTRYGGHET
när Ni koper på
POSTORDER

Besök vår butik i INSJÖN. Butikstider: Vardagar 9.00 - 18.00. Lördagar 9.00 - 13.00.